

været Tilfældet, at saadanne Foretagender pludselig ere blevene afbrudte, og saa maa der opstaa lokal Arbeidsløshed, men det er jo ikke det, man nu har for Øie. Her forekommer det mig, at der tænkes paa en over hele Landet spredt almindelig Arbeidsløshed, og om den er det, at jeg siger, at jeg har ikke bragt i Erfaring, at den er tilstede, men jeg maa forvare mig imod at kunne sige, om den er det. Hvor den er tilstede, ville Udtalelser nok komme frem; thi man kan vistnok med Hensyn til dette Spørgsmaal med Grund og Føie sige, at kun den søler Trykket, som har Stoen paa. (Hør!) For saa vidt man har anført Dyrtiden som et Moment for disse Forslag, er det efter min Formening aldeles utvilsomt, at der er en dyr Tid, en Tid, hvor de almindelige Livsfornødenheder staa i en meget høi Pris, vel at mærke, naar man vil føre disse Prisforhold tilbage til en noget fjernere liggende Fortid og ikke til den allernærmeste Tid. Der er for saa vidt en dyr Tid tilstede, men om der fortrinsvis nu er det tilstede, som man kalder en Dyrtid, og som jeg forstaaer ved en Dyrtid, det er et andet Spørgsmaal. Jeg har altid med Dyrtid forbundet Begrebet af noget meget Kortvarigt, noget Forbigaaende, Noget, som fremgik af ganske særlige Forhold, af Misværet, Krig eller Deslige, men af denne Art tror jeg ikke, at den nu stedsfindende dyre Tid er. Der er maaske de Steder, hvor den dyre Tid er langt mindre fremtrædende i Forhold til Fortiden end paa andre Steder. Det turde f. Ex. maaske være Tilfældet, at Dyrtiden, — det vil sige høie Priser paa Livsfornødenheder i Forhold til en fjernere foregaaende Tid, — er mindre tilstede i Kjøbenhavn end paa Landet, og da navnlig i de fjernere Proviindser. Det er aldeles vist, at Priserne paa Livsfornødenheder i de fjernere Proviindser f. Ex. i de jydste Proviindser, ere i de senere Aar stegne langt ud over, hvad der i de tidligere Aar var Tilfældet; men vil man søge Grunden dertil, saa ligger den vistnok slet ikke i særlig uheldige Forhold. Den ligger ikke i slette Aar, i Misværet eller i Krigsforhold, men jeg tror — det kan jo gjerne være, at det ikke er Tilfældet —, at den netop ligger i den i alle andre Henseender og i det Hele taget ogsaa i denne Henseende heldige Udvikling af Kommunikationsforholdene. Jeg tror det er dem, der medføre, at der dannes sig meget mere ensartede Prisforhold over hele Landet, end der tidligere var tilstede, da Afætningen ikke kunde ske fra de fjernere Egne til de Egne, hvor Frembringelserne kunde blive bedre betalte. Paa saadanne Steder, hvor Prisforholdene udvilde sig paa denne Maade, fremkaldes der selvfølgelig en stor Forandring til stor Gunst for dem, der have Produkter til Afætning; men der fremkaldes uheldige Forhold for dem, der med de samme Indtægter som tidligere ligesom ved Kjøb skulle erhverve sig deres Livsfornødenheder. Denne for-

virigt meget heldige Udvikling af Tidsforholdene, tror jeg det er, der lader føle Trykket, navnlig for de Mange, der enten ved dagligt Arbeide eller ved en fast Indtægt skulle tilvejebringe Livsfornødenhederne, uden at de have en Naturalindtægt, som kan skaffe dem Noget til at bære de forøgede Udgifter med. Men hvorledes det nu end er, saa er det ganske vist, at det Tryk, som man kalder Dyrtidens Tryk, hviler stærkt over mange Egne. Det vil maaske med Tiden forvinderes, men for dem, som nyde Indtægt paa den Maade, som jeg har omtalt, er det trykkende, og med Hensyn til dem foreligger der særlig Opfordring til at bringe Harmoni tilstede imellem de forhøiede Priser og de Indtægter, som ere normerede efter tidligere Forhold. Der har været — mere end det for Dieblittet er Tilfældet, tror jeg — en særlig god Arbeidsfortjeneste tilstede, som dog, som sagt, formentlig i det sidst forløbene Aar er dalet; men der vil heller ikke være nogen Tvivl om, at denne Arbeidsfortjeneste stundom har staaet noget i Misforhold, og at det maaske ikke kan anses for at være et skadeligt Tegn, at den er gaaet noget ned. Det blev, har jeg set af Tidenden, udtalt af et æret Medlem for 10de Kreds (Sessen) under 1ste Behandling, at man jo maatte antage, at der kunde være opsparet nogen Arbeidsfortjeneste i den tidligere Tid. I den Henseende kan jeg ikke være enig med ham; jeg tror det ikke. Jeg tror slet ikke, at man kan beskylde det danske Folk for Overdaadighed; men jeg tror dog ikke, at det har det Greb, som man har andetsteds, og som vi se, at mange indvandrede Arbeidere have til i en mærkværdig Grad at spare op i Løbet af Tiden. Jeg tror ikke, at man kan gjøre Regning paa, at der er opsparet Arbeidsfortjeneste. Naar der nu spørges, om det er paa rette Sted at give en Gave som den Million, der findes i det af det andet Thing vedtagne Lovforslag, og som skulde uddeles til de Fattiges Kasse, saa kan jeg ikke Andet end nære fuldstændig de samme Betænklichkeiten, som ere blevene udtalte af flere ærede Medlemmer og af den høitærede Minister. De Fattiges Kasse er en Institution, der, som bekendt, fremkom ved Loven af 8de Marts 1856 og bestod ved frivillige Gaver med Indtagelse af nogle enkelte Indtægtsposter, som bleve forbundne dermed. Det var jo vistnok og er en meget smuk Begyndelse til den Fattigforsørgelse, som man ønskede som den aldeles almindelige; men det viste sig snart, at den ikke kunde gjøre Regning paa at faae særlig store Midler til at virke med. Saa skete der ved Landkommunalloven en meget væsentlig Udvidelse med Hensyn til de Fattiges Kasse, idet det blev bestemt, at der kunde ydes Bidrag af Kommunkassen med Amtsaadels Samtykke. Ja, denne Vedtagelse kan jo have store Goder; men jeg har altid troet, at den ogsaa medførte store Betænklichkeiten. Det er ikke let at finde Rede mellem